Aanspraak kinderopvangtoeslag voor ontheemden uit Oekraïne en burgers met een partner buiten de EU

beperkt / **middelgroot** / ingrijpend

Impact:

Interactie burgers/bedrijven		x	
Maakbaarheid systemen	x		
Handhaafbaarheid	x		
Fraudebestendigheid		nvt	
Complexiteitsgevolgen		x	

Risico procesverstoringen: groot / gemiddeld / **klein**

Uitvoeringskosten	*incidenteel*	*structureel*
• Dienstverlening	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0
• Automatisering	€ 160.000	€ 0

Personele gevolgen: 0 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: 04 – 03 – 2022

Beslag portfolio: beperkt

Eindoordeel: uitvoerbaar. mits de voorgestelde wijzigingen geprioriteerd worden in het IV-portfolio;

Beschrijving voorstel/regeling
Voorgesteld wordt ontheemden uit Oekraïne die op grond van de Richtlijn 2001/55/EG tijdelijke bescherming genieten, aanspraak te laten maken op kinderopvangtoeslag (KOT) per 4 maart 2022. In eerste instantie geldt deze maatregel voor 1 jaar na ingang. Deze periode kan tot maximaal drie jaar worden verlengd. Zodra de tijdelijke bescherming eindigt, vervalt dit artikel op een bij koninklijk besluit bekend te maken tijdstip. Indien noodzakelijk, zal een korte overgangsperiode worden toegepast.

Verder wordt voorgesteld om ouders met een partner buiten de EU aanspraak te laten maken op KOT, ook per 4 maart 2022. Deze partner moet daarbij voldoen aan de overige voorwaarden die reeds gelden voor partners die in Nederland of de EU verblijven, zoals de arbeidseis en de inkomenseis.

Interactie burgers/bedrijven
Dat ouders met een partner buiten de EU in staat worden gesteld arbeid met zorg te combineren komt de uitlegbaarheid van de kinderopvangtoeslag ten goede. Het aanleveren van noodzakelijke stukken in een internationale context kan soms wel complex zijn voor ouders. Daarnaast is de inwerkingtredingsdatum van 4 maart niet voor de hand liggend voor ouders met een partner buiten de EU die niet tot de doelgroep 'ontheemden uit Oekraïne' behoren. Dit kan leiden tot onduidelijkheid en soms tot terugvorderingen.

Het toeslagenportaal staat maximaal 3 maanden terugwerkende kracht toe bij een aanvraag. Doordat deze regeling met terugwerkende kracht wordt ingevoerd per 4 maart, moeten ouders zelf contact opnemen met Toeslagen om ook per die datum kinderopvangtoeslag aan te vragen. Dit kan een tijdelijke toename in interactie teweegbrengen.

De situatie van ontheemden uit Oekraïne is onzeker. Dit leidt tot vragen. Gezien de huidige (geschatte) omvang van de doelgroep kan dit binnen de bestaande kaders worden opgevangen. Mocht de doelgroep als gevolg van de ontwikkelingen sterk toenemen, dan is dit een risico voor de bereikbaarheid en de dienstverlening van Toeslagen.

Communicatie vindt plaats via de reguliere kanalen. Voor specifiek de ontheemden uit Oekraïne verloopt dit voor een groot deel via gemeentelijke steunpunten. Dit gaat buiten Toeslagen om. Dat alleen voor ontheemden uit Oekraïne een uitzondering bestaat voor het recht op KOT kan als onrechtvaardig worden ervaren en moeilijk uit te leggen zijn aan ontheemden uit andere landen.

Maakbaarheid systemen
De uitzondering 'partner buiten de EU' is in de geautomatiseerde systemen verwerkt. Dit dient aangepast te worden. Het gaat om beperkte systeemaanpassingen. Gezien het volle portfolio geldt echter voor alle aanpassingen dat er geprioriteerd moet worden. Hierdoor zullen andere zaken vertraging oplopen.

Handhaafbaarheid
Ontheemden uit Oekraïne die KOT aanvragen zijn te identificeren met een speciale verblijfscode in de basisregistratie personen (BRP). Op basis hiervan is maatregel goed handhaafbaar. Handhaving is daarnaast afhankelijk van de tijdigheid (en correctheid) van de gegevensregistratie in de BRP.

Het ophalen van de juiste gegevens om het recht vast te stellen kan in situaties met een partner buiten de EU lastig en tijdrovend zijn, met name als inkomensgegevens van de partner niet worden geleverd door de Belastingdienst. Daarnaast kan Toeslagen niet altijd bepalen of een partner in het buitenland aan de arbeidseis voldoet.

Fraudebestendigheid
Niet van toepassing

Complexiteitsgevolgen
De maatregel zorgt ervoor dat er structureel een uitzonderingsgroep verdwijnt (aanvragers met een partner buiten de EU). Voor het recht op KOT hoeft geen woonlandcontrole voor de partner meer te worden uitgevoerd.
Dit is structureel complexiteitsverlagend, ook omdat deze situatie tot zeer hoge terugvorderingen kan leiden. Daar staat tegenover dat het verkrijgen van de juiste (contra-)informatie in internationale context soms complexer is. Per saldo blijft de complexiteit daarom gelijk.

Wel geldt dat er tijdelijk een uitzonderingsgroep wordt toegevoegd (ontheemden uit Oekraïne). Specifiek voor het toeslagjaar 2022 geldt dat de ingangsdatum van 4 maart niet goed aansluit op de jaarsystematiek van Toeslagen. Binnen één toeslagjaar moeten daarom twee regelingen worden toegepast. Dit maakt de voorgestelde maatregel in het toeslagjaar 2022 complexiteitsverhogend, maar dat verdwijnt vanaf toeslagjaar 2023.

Risico procesverstoringen
Het risico op procesverstoringen is klein.

Uitvoeringskosten
De incidentele automatiseringskosten bedragen € 160.000. Er zijn geen structurele kosten.

Personele gevolgen
Er zijn geen personele gevolgen.

Invoeringsmoment
Invoering is mogelijk per: 4 maart 2022.

Eindoordeel
Het voorstel is uitvoerbaar, mits de voorgestelde wijzigingen geprioriteerd worden in het IV-portfolio.